

Čtvrtek 19. června 2008

Posílení schopnosti Evropské unie reagovat na katastrofy

P6_TA(2008)0304

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. června 2008 o posílení schopnosti Unie reagovat na katastrofy

(2009/C 286 E/04)

Evropský parlament,

- s ohledem na článek 174 Smlouvy o ES,
- s ohledem na sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o posílení schopnosti Unie reagovat na katastrofy (KOM(2008)0130),
- s ohledem na zprávu Michela Barniera ze dne 9. května 2006 nazvanou „Za evropskou jednotku civilní ochrany: Europe aid“,
- s ohledem na bod 12 závěrů předsednictví ze zasedání Evropské rady, které se konalo v Bruselu ve dnech 15.–16. června 2006 a týkalo se schopnosti Unie reagovat na mimořádné události, krize a katastrofy,
- s ohledem na závěry zasedání Rady, které se konalo v prosinci 2007 a týkalo se vytvoření systémů včasného varování obecně a systému včasného varování pro tsunami v oblasti severovýchodního Atlantského oceánu a Středozemního moře,
- s ohledem na svá předchozí usnesení o přírodních i člověkem způsobených katastrofách na území Evropské unie i mimo ni, která vyzývala Komisi a členské státy k větší spolupráci na opatřeních civilní ochrany v případě přírodních katastrof s cílem zabránit jejich ničivému dopadu a minimalizovat ho, zejména zpřístupněním dalších prostředků na civilní ochranu,
- s ohledem na návrh Komise na nařízení Evropského parlamentu a Rady o zřízení Fondu solidarity Evropské unie (KOM(2005)0108) a na postoj Parlamentu přijatý v prvním čtení ze dne 18. května 2006 ⁽¹⁾,
- s ohledem na Evropský konsensus o humanitární pomoci, společně přijatý Radou, zástupci vlád členských států zasedajících v Radě, Evropským parlamentem a Komisí dne 18. prosince 2007 ⁽²⁾,
- s ohledem na Zásady pro použití prostředků vojenské a civilní ochrany pro zmírnění následků mezinárodních katastrof („Zásady z Osla“) revidované dne 27. listopadu 2006,
- s ohledem na Zásady využití vojenských prostředků a prostředků civilní ochrany na podporu humanitární činnosti OSN při složitých mimořádných událostech („Zásady MCDA“) z března 2003,
- s ohledem na čl. 103 odst. 2 jednacího řádu,

⁽¹⁾ Úř. věst. C 297 E, 7.12.2006, s. 331.

⁽²⁾ Úř. věst. C 25, 30.1.2008, s. 1.

Čtvrtek 19. června 2008

- A. vzhledem k tomu, že počet přírodních a člověkem zapříčiněných katastrof, jako jsou povodně, které způsobují značné újmy na zdraví a ztráty na lidských životech, hospodářské škody, poškozují životní a kulturní prostředí, stále roste, což vyžaduje nejen lepší reakci na úrovni EU, ale i lepší opatření na prevenci a likvidaci následků,
- B. vzhledem k tomu, že problémy s lesními požáry a suchy budou stále vážnější, protože mimořádně suchá léta jsou stále běžnějším jevem, a vzhledem k tomu, že zkušenost z minulých let i z doby nedávné zdůrazňuje potřebu zlepšit prevenci, připravenost a schopnost reakce v oblasti civilní ochrany Společenství, pokud jde o lesní a jiné požáry,
- C. vzhledem k tomu, že v dnešní době neexistují na úrovni EU žádné obecné pokyny pro prevenci lesních požárů,
- D. vzhledem k tomu, že členské státy jsou i nadále odpovědné za zachování politik v oblasti využití území, které neposkytují nevhodné podněty k lesním požárům způsobeným člověkem za účelem změny statusu území,
- E. vzhledem k tomu, že zelená kniha Komise o přizpůsobení se změně klimatu v Evropě (KOM(2007)0354) upozorňuje na skutečnost, že změna klimatu bude příčinou většího počtu extrémních povětrnostních jevů v Evropě, což povede k většímu nebezpečí vzniku škod pro lidi, na infrastrukturu a životní prostředí,
- F. vzhledem k tomu, že posílení schopnosti Unie vyrovnat se s katastrofami vyžaduje přístup, který zahrnuje prevenci katastrof, připravenost, reakci a likvidaci následků na vnitrostátní, evropské a mezinárodní úrovni,
- G. vzhledem k tomu, že jak vysoký počet požárů v jižní Evropě v roce 2007, tak i jejich rozsah, jsou důsledkem působení mnoha faktorů, včetně změn klimatu, nedostatečného vymezení lesních území a péče o ně a kombinace přirozených příčin a lidské nedbalosti, ale také trestné činnosti, a vzhledem k tomu, že by nás mnoho lesních požárů, k nimž došlo na jaře 2008, mělo varovat před opakováním obdobných událostí v nadcházejícím létě,
- H. vzhledem k tomu, že je třeba zlepšit koordinaci mezi Radou, Komisí a členskými státy nejen při preventivních akcích, ale i v rámci všech etap katastrof až po poslední etapy likvidace následků, a to v úzkém spojení s Evropským parlamentem,
- I. vzhledem k tomu, že katastrofy mají v současné době často přeshraniční povahu a vyžadují mnohostrannou a koordinovanou reakci; a rovněž s přihlédnutím k ničivým hospodářským a sociálním důsledkům přírodních katastrof pro regionální ekonomiky, výrobní činnost a cestovní ruch,
- J. vzhledem k tomu, že v dnešní době častějších a ničivějších přírodních pohrom, které nejhůře postihují nejhudší lidi, musí představitelé EU ve vzájemné spolupráci zajistit, aby byla obětem vždy skutečně poskytnuta humanitární pomoc a aby byla snížena jejich zranitelnost,
- K. vzhledem k tomu, že nedostatek společných výstražných signálů a písemných záznamů je vážný problém z hlediska rostoucí mobility občanů v celé Unii a třetích zemích,
- L. vzhledem k tomu, že Evropská unie musí uznat specifický charakter přírodních katastrof, jako jsou požáry a sucha v oblasti Středomoří, a že jim musí přizpůsobit svůj systém prevence, výzkum, řízení rizik, civilní obranu a nástroje solidarity,
1. vítá výše uvedené sdělení Komise o posílení schopnosti Unie reagovat na katastrofy a také obecný cíl spočívající ve větší soudržnosti, účinnosti a viditelnosti reakce Unie na katastrofy;
 2. domnívá se, že posílení schopnosti Unie předcházet katastrofám a reagovat na ně je prioritním cílem její politiky a že by k dosažení tohoto cíle měly být zmobilizovány veškeré prostředky; zejména vzhledem k rozsáhlým povodním v posledních letech;

3. zdůrazňuje, že přístup Komise k přírodním i člověkem způsobeným katastrofám, k nimž dochází v EU či ve třetích zemích, by měl být zcela jednotný a odpovídající jejímu sdělení „Změna klimatu je pro Evropu příležitostí“ (KOM(2008)0030) i jejímu návrhu, aby členské státy vyvinuly úsilí o snížení emisí skleníkových plynů a dostály tak závazkům Společenství snížit emise skleníkových plynů do roku 2020; podtrhuje skutečnost, že změna klimatu je klíčovým faktorem ovlivňujícím vyšší četnost a větší závažnost přírodních katastrof, a že schopnost Unie reagovat na katastrofy musí být zakotvena v politice v oblasti životního prostředí a v právních předpisech týkajících se změny klimatu, aby se předešlo dalším škodám, kterými trpí lidé, infrastruktura i životní prostředí;
4. domnívá se, že koherence a koordinace politik a institucí v různých oblastech na místní, regionální, celostátní i evropské úrovni povede ke zvýšení efektivity, integrovanosti a viditelnosti krizového řízení EU v případě pohrom;
5. domnívá se, že spolupráce se současnými i potenciálními kandidátskými zeměmi, která si klade za cíl zvýšit schopnost těchto zemí předcházet přírodním pohromám a čelit jejich následkům, a podpora regionální spolupráce jsou v oboustranném zájmu EU a dotyčných zemí, a měly by proto být rozvíjeny a prohlubovány způsobem, který zajistí jejich doplňkovost a zamezí tomu, aby se překrývaly stávajícími dvoustrannými, regionálními a mezinárodními iniciativami;
6. zdůrazňuje, že činnost, kterou Komise plánovala s cílem vytvořit základní soubor poznatků o variantách katastrof, potřebných a dostupných kapacitách a o dopadech různých možností sloužících k nápravě zjištěných nedostatků, by neměla být zámkou k odkládání důležitých návrhů na ochranu lidí, majetku a životního prostředí před katastrofami;
7. zdůrazňuje, že přístup Komise by se měl týkat všech etap katastrofy od prevence až po likvidaci následků přírodních katastrof včetně extrémního sucha, i člověkem způsobených katastrof, ke kterým dochází v Unii nebo ve třetích zemích, a že je třeba další činnosti v oblastech, kterých se sdělení Komise týká;
8. vítá předložení akčního plánu Komise na provádění Evropského konsensu o humanitární pomoci jako významného příspěvku k účinné, dobře koordinované a posílené evropské humanitární pomoci;
9. zdůrazňuje význam posílení celosvětové kapacity reagovat, a proto uznává úlohu klíčových humanitárních subjektů jako např. OSN, Červeného kříže a nevládních organizací v oblastech třetích zemí, které jsou náchylné ke katastrofám;
10. připomíná, že využití zdrojů civilní ochrany a vojenských prostředků v rámci reakce na humanitární situace ve třetích zemích musí být v souladu se stávajícími mezinárodními zásadami z Osla a zásady MCDA, zejména s cílem zabezpečit soulad s humanitárními zásadami neutrality, lidskosti, nestrannosti a nezávislosti; zdůrazňuje, že při použití v rámci jakékoliv humanitární krize by využití zdrojů civilní ochrany mělo být založeno na potřebách a mělo by doplňovat humanitární pomoc, se kterou by zároveň mělo být v souladu;
11. vyzývá Komisi a členské státy, aby se při přípravě na mimořádné události zabývaly nejen přístupy založenými na posuzování rizik, ale aby se zabývaly i možnostmi, jak na úrovni politiky EU snížit zranitelnost řádným plánováním a včasným přijímáním opatření na snížení rizika, a přitom braly v příslušných případech náležitý ohled na politiky a právní předpisy týkající se životního prostředí a změny klimatu;
12. znovu zdůrazňuje, že při poskytování humanitární pomoci a pomoci v rámci civilní ochrany třetím zemím sleduje Společenství jediný cíl, a tím je zmírnění lidského utrpení; proto by měla tato činnost vždy vycházet pouze z potřeb obětí a měla by být v souladu se základními humanitárními principy neutrality, nestrannosti a nediskriminace;

Čtvrtek 19. června 2008

13. vyzývá Komisi, aby bezodkladně, nejpozději do konce roku 2008, předložila návrhy týkající se předcházení katastrofám v rámci Unie spolu se strategií EU, jejímž cílem je snížení nebezpečí vzniku katastrof v rozvojových zemích;

14. připomíná, že EU podpoří přípravné činnosti prováděné na místní úrovni v rámci humanitárních operací a do své rozvojové politiky začlení snižování rizika katastrof;

15. lituje skutečnosti, že návrh bývalého komisaře Michela Barniera vytvořit evropskou jednotku civilní obrany zůstal jen na papíře, a zdůrazňuje, že je v této souvislosti nutné usilovat o rozvoj schopnosti rychle reagovat na základě modulů civilní obrany členských států, a to v souladu s mandátem uděleným na zasedání Evropské rady ve dnech 15. a 16. června 2006, a vyzývá Komisi, aby za tímto účelem vypracovala konkrétní návrh;

16. s politováním konstatuje skutečnost, že Rada se zřejmě rozhodla nepokračovat v přijímání nového nařízení o Fondu solidarity EU, a to navzdory důrazné podpoře, s jakou se Parlament vyslovil pro přezkoumání stávajícího nástroje; připomíná Radě, že Parlament přijal své stanovisko při prvním čtení v květnu 2006 naprostou většinou hlasů a že příslušný soubor dokumentů byl v Radě zablokován více než dva roky; opakuje své přesvědčení o tom, že nové nařízení o Fondu solidarity EU, které – kromě jiných opatření – snižuje prahové hodnoty pro uvolnění prostředků z fondu, poskytne Unii lepší výchozí pozici k tomu, aby na škody vzniklé v důsledku katastrof reagovala účinněji, pružněji a včas; důrazně vyzývá Evropskou radu, aby přijala rozhodnutí, na jehož základě nebude toto nařízení odmítnuto, a aby žádala okamžité přezkoumání Fondu solidarity EU;

17. žádá Komisi, aby v příslušných případech co možná nejpružněji a bezodkladně uvolňovala prostředky ze stávajícího Fondu solidarity EU; domnívá se, že v případě přírodních katastrof je zcela zásadní, aby potřebné prostředky z Fondu solidarity EU byly neprodleně zpřístupněny s cílem ulehčit utrpení a uspokojit potřeby obětí a jejich nejbližších rodinných příslušníků;

18. vyzývá Komisi, aby provedla rozsáhlejší výzkum v oblasti zlepšování prevence lesních požárů a metod a materiálů pro boj s nimi a aby přehodnotila územní plánování a využití půdy; naléhavě tedy vyzývá členské státy, aby učinily razantní opatření na zlepšení a dodržování svého legislativního rámce pro ochranu lesů a aby se vyhnuly komercializaci, privatizaci a změně statutu lesní půdy, a zamezily tak jejímu nezákonnému využívání a spekulacím; domnívá se, že by se mělo k tomuto účelu využít veškerého dostupného know-how EU, včetně satelitních systémů;

19. naléhavě vyzývá Komisi, aby předložila balíček právně závazných nástrojů (např. rámcovou směrnici) s cílem napravit nedostatky ve stávajících právních předpisech, politikách a programech EU, pokud jde o prevenci katastrof a reakci na ně;

20. doporučuje, aby tento komplexní rámec obsahoval tři pilíře týkající se prevence, jejichž cílem bude posílení prevence ve stávajících mechanismech EU a přístupech členských států, vypracování nového rámce přístupu k předcházení katastrofám a podpora dalšího rozvoje znalostí o prevenci a technologii za pomoci výzkumných a rozvojových programů EU;

21. doporučuje, aby součástí návrhů ohledně posílení celkové schopnosti EU reagovat bylo i uvolnění klíčových zdrojů, které budou zaručeně kdykoli k dispozici na účast v akcích evropské civilní obrany; konstatuje, že v první řadě je třeba vycházet z vnitrostátních kapacit a v případě potřeby zařadit i opatření ve spolupráci s jinými stranami;

Čtvrtek 19. června 2008

22. vyzývá Komisi, aby pilotního projektu na rok 2008 ohledně lesních požárů a přípravné práce ohledně schopnosti rychle reagovat využila co nejlépe k vyzkoušení provozních úprav s členskými státy a jinými stranami, aby kapacity civilní obrany byly v kteroukoli dobu k dispozici pro činnosti evropské civilní obrany;
23. podporuje činnosti zaměřené na zlepšení připravenosti civilní ochrany členských států, zejména prostřednictvím výměny odborníků a osvědčených postupů, výcviků a projektů připravenosti na katastrofy;
24. opakuje svoji výzvu Komisi, kterou učinil v usnesení o přírodních katastrofách (požárech, suchu a povodních) ze dne 18. května 2006 ⁽¹⁾, aby předložila směrnici o předcházení požárů a jejich zvládnutí, zahrnuje do ní pravidelný sběr údajů, zpracovávání map a určování rizikových oblastí, přípravu plánů na zvládnutí rizika požárů, inventarizaci přidělených zdrojů a dostupných prostředků ze strany členských států, koordinaci různých správních orgánů, minimální požadavky na odborné školení pracovníků, stanovení ekologické odpovědnosti a příslušných postihů;
25. naléhavě vyzývá Radu, aby neprodleně přijala rozhodnutí o navrhovaném nařízení o zřízení Fondu solidarity Evropské unie za účelem poskytnutí lepší definice kritérií pro události, z kterých vyplývá nárok na finanční pomoc, včetně období sucha, a tak umožnila účinnější, pružnější a rychlejší boj se škodou způsobenou přírodními katastrofami při zohlednění skutečnosti, že Parlament zaujal příslušný postoj již v květnu 2006;
26. je toho názoru, že pro nezbytné začlenění prevence a snížení nebezpečí vzniku katastrof do programů strukturálních fondů a do Fondu soudržnosti by měly být stávající pokyny posíleny a měly by být vypracovány nové pokyny, vyzývá zejména k podmíněnosti, pokud jde o příspěvky z finančních nástrojů Společenství a vrácení finanční pomoci Společenství v případě nevhodného využití, jako je neplnění plánů na opětovné zalesnění nebo dalších povinných podmínek; dále žádá o financování osvětových programů prevence a vzdělávacích opatření v rámci programů Společenství;
27. věří, že by návrhy Komise s cílem posílení reakčních kapacit Unie v případě katastrof měly využít společnou expertizu, pokud jde o geografické umístění nejbližších regionů a zámořských území;
28. naléhavě žádá členské státy, a především státy nejvíce postihované přírodními katastrofami, aby optimálně využívaly možnosti financování, které v současném programovém období 2007–2013 skýtají strukturální fondy a další fondy Společenství, a aby do příslušných operačních programů případně začlenily preventivní činnosti a projekty jako prioritní akce;
29. domnívá se, že je třeba přezkoumat postupy pro čerpání prostředků z Fondu solidarity, aby se urychlilo vyplácení finanční pomoci; je konkrétně toho názoru, že za tímto účelem by mohl být vytvořen systém zálohových plateb založený na počátečních odhadech přímé škody, přičemž by další platby závisely na přesných výpočtech celkové přímé škody a důkazech preventivních opatření, která byla učiněna následně po katastrofě;
30. zdůrazňuje, že je nutné posílit Monitorovací a informační středisko (MIC) nezbytnými lidskými a materiálními zdroji, aby mohlo aktivně podporovat činnosti, které zahájily členské státy na základě mechanismu civilní obrany Společenství;
31. naléhavě vyzývá Komisi, aby posoudila celou škálu možností k vytvoření udržitelné evropské sítě pro vzdělávání v oblasti reakce na katastrofy, která by se vztahovala na všechny fáze krizového řízení, a aby co nejdříve předložila návrhy takové struktury; kromě toho vyzývá k dalšímu zlepšení jak připravenosti služeb civilní ochrany, tak schopnosti týmů a modulů z jednotlivých členských států spolupracovat;

(1) Úř. věst. C 297 E, 7.12.2006, s. 375.

Čtvrtek 19. června 2008

32. připomíná závěry Rady z prosince 2007 o vývoji a zavádění systémů včasného varování v EU a o vytvoření systému včasného varování pro případ tsunami v severovýchodním Atlantiku a ve Středomoří a opakuje, že členské státy a Komise musí přijít s iniciativami na zlepšení systémů včasného varování a varovných signálů v případě přírodních pohrom;
33. žádá Komisi, aby zahrnula problematiku vhodného financování EU v oblasti předcházení katastrofám, připravenosti, reakce a obnovy do svých návrhů na přezkum rozpočtu na období 2008/2009;
34. vyzývá Komisi, aby zajistila účinnost jednotného evropského čísla tísňového volání 112;
35. naléhavě žádá, aby specifická povaha přírodních katastrof postihujících středomořské oblasti, jako jsou např. sucha či lesní požáry, byla uznána na úrovni Společenství, a aby byly nástroje, které má Společenství k dispozici v oblasti předcházení, výzkumu, řízení rizik, civilní ochrany a solidarity, v tomto směru upraveny tak, aby mohl každý členský stát lépe čelit tomuto typu katastrof;
36. naléhavě žádá, aby bylo uznáno za nezbytné navýšit finanční dotaci, kterou Společenství poskytuje na preventivní opatření;
37. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a parlamentům členských států.

Čtyřicáté výročí celní unie

P6_TA(2008)0305

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. června 2008 o čtyřicátém výročí celní unie

(2009/C 286 E/05)

Evropský parlament,

- s ohledem na nedávné přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 450/2008 ze dne 23. dubna 2008, kterým se stanoví celní kodex Společenství (modernizovaný celní kodex) ⁽¹⁾,
- s ohledem na rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 70/2008/ES ze dne 15. ledna 2008 o bezpapírovém prostředí pro celnictví a obchod ⁽²⁾,
- s ohledem na rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 624/2007/ES ze dne 23. května 2007, kterým se zavádí akční program pro oblast cel ve Společenství (clo 2013) ⁽³⁾,
- s ohledem na sdělení Komise o strategii dalšího vývoje celní unie (KOM(2008)0169),
- s ohledem na své usnesení ze dne 5. června 2008 o provádění obchodní politiky prostřednictvím účinných pravidel a postupů pro dovoz a vývoz ⁽⁴⁾,
- s ohledem na zprávu vyšetřovacího výboru pro tranzitní režim Společenství (leden 1996 – březen 1997),

⁽¹⁾ Úř. věst. L 145, 4.6.2008, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. L 23, 26.1.2008, s. 21.

⁽³⁾ Úř. věst. L 154, 14.6.2007, s. 25.

⁽⁴⁾ Přijaté texty, P6_TA(2008)0247.